

»Ne, a pustiva to. Je zelo dolga zgodba.«

»Rad bi, da mi jo zaupaš.«

Časnikar je pozvonil in naročil slugi, naj prinese steklenico vina. Ko je stala pijača na mizi, je natočil dva kozarca in pričel s povestjo:

Strel v noči.

»Minulo je približno eno leto, ko me je zbudil v noči strel iz spanja. Natančno sem slišal, da je odjeknil pok iz stanovanja tik mene. Hitro sem se oblekel in se podal na balkon. Ti se spominjaš, da imate omenjeni stanovanji skupen balkon, ki je razdeljen na dva dela z železno pregrajo. Splezal sem preko mojega balkona v sosednega in skozi odprto okno v stanovanje sosedu, ki je ležal mrtev ob pisalni mizi in v roki je držal samokres. Koj na prvi pogled je bilo jasno, da gre v tem slučaju za navaden samomor. V sobi ni bilo nikakega nereda ali znakov o borbi. Jaz sem časnikar in ni torej prav nič čudnega, ako je bila moja prva misel, kako poročilo bodem napisal o slučaju za časopis. Sedel sem poleg mrliča na stol in si belil glavo, kako bi lahko izbil iz samomora za me slavo ter dobiček. Posvetila se mi je nenkrat pametna misel. Skočil sem nazaj v mojo sobo po fotografični aparat in ga prinesel na kraj krvavega dejanja. Fotografiral sem samomorilca z okolico vred in se podal v moj stan, kjer sem razvil ploščo. V desetih minutah je bila slika gotova. Pozvonil sem postrežnici in jej naročil, naj sliko vtakne v name naslovljeno kuverto, jo odda takoj na pošto in privede seboj stražnika. Ko sem to opravil, že sem bil zopet v sosednem stanovanju. Mrtevci sem vzel iz roke revolver in ga položil pred vrata. Na pisalni mizi ležeče papirje sem raztrosil po tleh in prevrnil par stolov. Vse skupaj ni trajalo več nego pet minut in že sem bil v svoji sobi.

Polietja — umor.

Bil je skrajni čas, postrežnica je že bila tamkaj s policistom, kateremu sem povedal, kako sem slišal iz sosedne sobe revolverski strel. Stražnik je ulomil sosedova vrata in udrl v stanovanje. Jaz sem bil takoj za njim. Ko je zagledal mrliča in prevrnjene stole ter razmetani papir, je rekel:

»Pravi umor!«

»Resnično«, sem mu pritrdil.

Stražnik je stopil k telefonu. Deset minut za tem je že bila na licu mesta komisija. Izvršili so običajni zapisnik z izpovedbami prič in stanovanje zapečatili. Odrznel sem v uredništvo in narekoval v stroj tri strani obsegajoče poročilo. Drugo jutro smo razpečali od našega časopisa še enkrat toliko kakor po navadi in zvečer sem zvedel čisto nekaj nepredvidenega.

»Vendar niso zaprli tebe?«

»Ne. Pač pa so vtaknili pod ključ morilca.«

Oprostitvev morilca.

»Tudi jaz sem se čudil aretaciji. Po prvem presenečenju pa sem bil zopet vesel zapletljajja, ker bo na ta način

tudi pojasnitev slučaja v časopisu zanimiva. Je gotovo velika zasluga, nedolžnega človeka oteti iz preiskovalnega zapora. Tehtna osumljenja so govorila za krivdo zaprtega moža. Črez par dni me je nagnala vest, da sem pojasnil zagonetko. Znal sem, da bodem obsojen radi zavajanja oblasti na krivo pot na denarno kazen, a moji občo pozornost vzbujajoči članki so bili — vredni plačila malenkostne globe. Z name naslovljeno kuverto sem se podal na policijsko ravnateljstvo in jo odprl pred očmi šefa policije, ki je videl, da je bila pošiljka žigosana od pošte ob tretji uri in 30 minut. To je bilo važno radi tega, ker sem mogel na ta način dokazati s sliko, da je bil na pozorišču ob polnoči odkritega umora ob treh in 30 minut popolen red in revolver v roki samomorilca. Po pojasnjenju se je zgodilo vse, kakor sem znal v naprej, da bo. Aretiranega so izpustili, meni so prisodili denarno kazen. Hitel sem domov in bil vesel, ker se mi je vse lepo posrečilo v moj prid. Že drugi dan me je minila radost. Obiskal me je

morilec.«

»Morilec? Najbrž oni, katerega so bili osumili po nedolžnem?«

»Ne. Posetil me je pravi morilec!«

»Se je bil vendar le zgodil umor?«

»Da.«

»In kedo je bil zločinec?«

»Oni, katerega so bili aretirali, a so ga zopet izpustili po mojem razkritju.«

»Ni mogoče!«

»In vendar je tako! Policija je bila občudovanja vredno na delu. Preiskali so vse sledi in detektivni so poizvedovali, če ubiti ni imel v življenju kakega sovražnika. Dognali so, da je bil osovražen. Aretirali so pokojnikovega največjega sovražnika, a predno je še priznal zločin, sem ga oprostil jaz. Iz zapora izpuščeni se je pojavil pred menoj in se mi prisrčno zahvalil za največjo dobroto.

Izpoved ubijalca.

Zaupal mi je, da ga je bil bankir — moj sosed — popolnoma izropal in ko ni imel več denarja, ga je prisilil, da je podpisal potvorjene menice in pozneje mu je hotel izplačati denar le pod tem pogojem, če se mu uda njegova žena. Privolil je v krute pogoje, ker je bil v največji stiski glede preskrbe družine. Poslal je ženo k bankirju, a ona ni šla. Nato je zahteval od očeta bankir, da mu naj pošlje mesto nepokorne žene 16letno hčerko. S to zadnjo zahtevo je prišel bankir na večer pred ubojem in je grozil, da bo predal celo zadevo s potvorjenimi menicami sodišču. To je obupanega očeta tolikanj razljutilo, da se je zagnal v neusmiljenega oderuha. Bankir je potegnil revolver in ga nameril proti napadalcu. Ta mu je orožje izvil, a se je izprožilo med ruvanjem in krogla je zadela — smrtno oderuha. Po strelu preplašeni oče je napravil hitro red po sobi, porinil samokres v bankirjevo roko, da bi odvrnil sum na samomor in nato je pobegnil. To se je doigralo, ko sem se jaz oblačil. Vse drugo pa itak znaš.«

»In kaj se je zgodilo za tem?«

»Meni se je usmilil nesrečni oče in prav nič se nisem kesal, ker sem ga bil rešil.«

»Pa kaj se je slednjič zgodilo z ubijalcem?«

Sluga je vstopil in napolnil z nova oba kozarca.

Časnikar je molčal, dokler se strežaj ni odstranil in je pojasnil oberstu potihoma:

»Moj sluga je — ubijalec!«

*

Naročite knjige na mesečno odplačilo!

Gotovo se še spominjate letaka — »Stojtel«, ki smo ga priložili »Slovenskemu Gospodarju«, na katerem smo vam ponudili razne zbirke knjig za leto 1931 proti mesečnemu odplačilu. — Ako ste istega izgubili, vam ga radi še dopošljemo, samo eno kartico pišite na naš naslov!

Kaj dobite v posameznih zbirkah?

Leposlovna knjižica: Župnik iz cvetočega vinograda — Izseljenci — Tesna vrata — Od duše do duše — Klic divjih gosi. — Vse samo lepi romani. Mesečno je treba plačati za vezane knjige 15 Din, za kartonirane 12.50 Din.

Ljudska knjižnica: Leto strahote 1793 — Usodna preteklost — Ben Hur — Brez doma — Pavliha in njegove vesele pustolovščine — Lažnjivi Klukec — V sinjem polju. — Tudi same lepe povesti. Mesečno je treba plačati 12 Din.

Zbirka domačih pisateljev Pregelj, Magister Anton — Franc Levstik, Zbrano delo — Anton Leskovec, Izbrano delo — Pregelj, Idile in groteske. — Mesečno se plačuje 10 Din.

Zbirka mladinskih spisov: Prigode malega Nonnija — Za židano voljo — Zakaj za to, povesti za mladino — Mala trojka. — Te knjige so večinoma s slikami, namenjene za mladino. Mesečno je treba plačati 8 Din.

Znanstvene knjige: Dr. Veber, Sv. Avguštin — O stavbarstvu in notranji opremi — Pot bogov. — Mesečno odplačilo 10 Din.

Dom in svet. Leposlovni list, izhaja mesečno. Plačuje se mesečno 8 Din.

Kako naročite te zbirke?

Vzemite dopisnico in napišite naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru; Na drugi strani pa: Naročam sledeče zbirke, kakor ste jih objavili: (tu zdaj naštejte, katere, lahko tudi samo eno, ki vam pač ugaja!). Zavezujem se mesečno plačevati. Moj natančen naslov je: ...

Kdaj dobite knjige?

Prva knjiga vsake zbirke bo na razpolago za Božič. Potem pa bodo knjige izhajale v gotovem presledku, tako da boste do prihodnje jeseni dobili vse te knjige. Knjige dobivate po pošti. Ako boste med letom izpremenili naslov, nam boste seveda to sporočili.

Za majhen denar lepe knjige! Ne zamudite prilike!